

Barnatrúgvín

Í sambandi við 1000 ára haldið fyri kristnanini av Føroyum, fingu danskir bispar í boði at prædika í føroyskum kirkjum. Ætlandi skuldi bispurin í Roskilde, Jan Lindhardt, prædika í Vesturkirkjuni í Havn. Men har, eins og aðrastaðni í landinum, nýttu prestar sín rætt, og ynsktu ikki, at fáa donsku bisparnar í sínar kirkjur. Hetta orsakað av, at donsku bisparnir hava skrivað undir pappír, ið loyvir samkyntum ávísar sømdir innan kirkjugátt. Jan Lindhardt fekk ístaðin innivist í kirkjuni í Vági. Við Sosialin segði hann, at hann helt ikki nógv um slíkar avgerðir, sum hesa, at hann ikki fekk innivist í Havn, og hann var ikki sørt keddur av hesum. Men tó sá hann tað positiva í, at hann slapp at uppliva at koma til Vágs ístaðin og óivað hava vágbingar eisini fegnast um vitjanina og nokkso fitt av fólki hevði leitað sær í kirkju. Vágsbygd hevur ligið í prestaloysi, síðani fyrst Heri Joensen fór í starv í Havn og síðani eisini Elsa Funding. Jan Lindhardt er í Danmark høgt mettur fyrilestrahaldari og eisini í almennum kjaki. Vit prenta her prædikuna, sum Jan Lindhardt helt í Vágs Kirkju 2. hvítusunnudag 2000.

Den som tror på ham, dømmes ikke; den som ikke tror er allerede dømt, fordi han ikke har troet på Guds enbårne Søns navn. Det er jo tilsyneladende ikke til at misforstå. Uden tro, falder Jesu dom over os. Og Guds med.

Ja, men så er det jo bare om at komme igang. Med at tro. Men det er jo problemet for mange af os moderne mennesker. Man siger f.eks.: I min barndom gik jeg i kirke, men siden er jeg holdt op. Jeg har nemlig mistet troen. Eller måske har man aldrig haft den. Og som regel gør man heller ikke alvor af at lede efter troen, så ville det nok være vanskeligt at finde den. Troen er nemlig ikke sådan at finde. Den finder frem til os, før end vi finder frem til den.

Der er lavet en undersøgelse for et par år siden over hvor mange danskere der tror på Gud. Det kan være både Gud som person, Gud som tilværelses-magt eller bare mere vagt i retning af at der må være mere mellem himmel og jord. Men hvis man sådan tager revl og krat med, så tror 95% af befolkningen på Gud. Det er jo i grunden meget i et ugudeligt land.

I virkeligheden tror jeg dog at man skal endnu høre op i procenttal. Det er meget vanskeligt ikke at tro på Gud. Man må arbejde hårdt, hvis man skal holde ham fra døren. Han er der måske mest iøjnefaldende ved livets store begivenheder, fødsel, forelskelse og død. Alle der har fået et barn, føler trang til at sige tak. Det er en så stor og dejlig begivenhed, at man må stave tak med stort. Men hvem er det man takker. Er det ens kone eller mand, man siger tak for det fælles barn. Ja, det kan man godt, men gaven er for stor til at de alene kan være giveren. Takken må høre op.

Eller i den modsatte end, når man er syg og ved at det er slut. Mange giver sig til at forhandle, for at opnå en frist. Hvis bare jeg blev rask, siger de, så skal jeg være rar ved konen og god ved hunden og måske endda gå i kirke. Hvem er det, man forhandler med. Ja, prøv at gætte.

Og ind i mellem disse store begivenheder, om foråret, når vi får alt givet og om efteråret, når det tages fra os igen. Han er der hele tiden, og man skal have

fedt på øjnene og vat i ørerne for ikke at lægge mærke til ham. Nogle søger ham i deres indre, hvor det guddommelige efter moderne overtro skulle findes. Men man må huske, at det ikke er alt der glimter, der er guld. Hvis man virkelig kigger indad, så møder de fleste af os et stort sort hul. Til gengæld kan man næsten ikke undgå at få øje på ham, hvis man ser sig omkring.

Men er det da den tro, som der tales om i dagens evangelium? Ja, det er det, men der skal mere til. Man skal også være trofast, stole på Gud, være taknemmelig overfor Ham. Forøvrigt er der egentligt noget underligt skævt og selvoptaget i at være så optaget af, om vi kan tro på Gud. Problemet er jo snarere om Han kan tro på os.

Hvem er da denne Gud. Han er ikke den fjerne, evige, der er adskilt fra os i tid og sted. Sådan opfatter vi ganske vist ofte Vorherre. Som urmageren, der laver sit ur, sætter det igang og så kan uret eller verden ellers gå sin skæve gang. Eller som der stod i en københavnsk graffiti: Gud lever, men han er i gang med et mindre krævende projekt.

Bibelen fortæller os noget andet, nemlig en lang kærlighedshistorie om troskab og utroskab med gud i hovedrollen som den frygte, lidenskabelige omsorgsfulde og kærlige elsker. Men han er også jaloux og nøje-regnende og tåler ikke at den elskede ser til anden side. Den elskede, som han gør sin utrættelige opvartning, er os mennesker, som han i Det gamle Testamente kalder sit folk. Forholdet mellem brud og brudgom er til tider meget lykkeligt og til andre tider meget anstrengt. Det er honeymoon i paradiset have, men snart træder Adam og Eva ham for nær og spiser af kundskabens træ. Han ønsker kærlighed og ikke klogt, og derfor blev han rasende og smed dem ud af sin have. Men Gud kan dog ikke lade være med at have et godt øje til sin elskede og følger hende, hvor hun end går. Altid parat til at tage hende til sig igen, men altid lurer jalousien under overfladen. Han bliver vred igen og lader det regne over jorden, så alle mennesker drukner undtagen Noah og hans familie. Straks efter fortryder

han og bekræfter forholdet ved at sætte ring på. Ringen kan vi se den dag i dag, det er regnbuen, som er tegnet på Guds kærlighed.

Når man er usikker på den andens kærlighed, kræver man beviser. Sådan også med Vorherre. Han vil gang på gang have bekræftet, at han er elsket. Han sender Abraham afsted til Moria bjerg for at han kan ofre sin søn, Isak ved at skære halsen over på ham som et absurd bevis på at han virkelig elsker Gud.

Her består bruden prøven, men gang på gang svarer hun, når Gud siger »Jeg elsker dig, elsker du også mig?«, »ja, også dig« – og hver gang bliver Gud rasende. Og knuser hendes kar og lægger hendes have øde. Han tæller ingen ved siden af sig. Et tegn på at ægteskabet mellem de to ikke er helt godt, er at Gud på et vist tidspunkt opretter en nøje kontrakt, en pagt med sin elskede. Han skriver ned, hvad de hver især skal gøre. Hun skal overholde en mængde bud, hvoraf de 10 er de mest kendte. En hver ægteskabsrådgiver ved, at når man er nødt til at have papir på, hvad man skylder hinanden, så er forholdet ude på tynd is.

Hos profeten Hoseas kan vi mærke Guds brændende jalousi overfor denne brud, der virkelig er som en rullesten, der ikke har nok i een. Gud siger bl.a.: Efter elskerne kan hun så løbe (hun er løbet fra Ham). Hun når ikke endt alligevel ikke; hun søger dem uden at finde og da skal hun sige: »jeg går på ny til min første mand, da havde jeg det bedre end nu«. Jo, hun skønner ikke på, at det var mig, som gav hende korn og most og olie, gav hende rigelig sølv og guld. Derfor tager jeg atter mit korn, og når tiden er til det, borttager jeg min ild og mit hør, som hun skjuler sin nøgenhed med. Jeg blotter hendes skam lige for elskernes øjne.

– Disse fantasier om at ydmyge den troløse elskede kan vist enhver forsømt elsker genkende. Ligeledes, at man drømmer om at bortføre hende til et sted, hvor de kan være sig selv: Se derfor vil jeg føre hende ud i ørkener og tale hende kærligt til. Så giver jeg hendes vingård tilbage. Der skal hun synge som i ungdommens dage, da hun drog op fra Ægyptens land.

Jan Lindhardt, bispur í Roskilde, avmyndaður uttanfyri kirkjuna í Vági 2, hvítusunnudag Mynd: Dagfinn Olsen

Ja, bare det kunne blive som i gamle dage, sådan drømmer den formåede Gud. Hvis hun ville vende tilbage, så er hende alt tilgivet: Jeg trolover mig med dig for evigt.

Det går galt gang på gang i dette stormfulde ægteskab, men hver gang kommer det til en forsoning. Tit kommer han ikke selv bruden i møde, men sender en profet eller en anden mægler for at gøre forholdet godt igen.

Til sidst sender han sin søn for at han endegyldigt kan fri på sin fars vegne. Thi således elskede Gud verden, at han gav sin søn den enbårne, for at enhver som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv. Man må jo sige, at det er et godt parti: Himlens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber tilbyder kærlighedsforhold og ægteskab.

Bruden, menneskene, folket afviser som bekendt denne mægler og slår ham endda ihjel ved at hænge ham op på et kors, som vi hørte i påsken. Men gammel kærlighed ruster ikke, og Guds kærlighed er så skinnende som aldrig tidligere. Han er så ung og så stærk som nogensinde og her i pinsen går han til sagen som ingensinde før. Han kommer krybende på sine knæ. Han kommer med forelskelsens stormvej og til-dækker sin brud med kys og kærtegn, så hun bliver ganske ør. Apostlene bliver så medrevet af Guds brændende kys, at de begynder at tale i tunger og sige mærkelige ord på fremmede sprog. Og det er dog ikke så underligt, da kærlighedens sprog er internationalt. Det kan enhver forstå. Og det gjorde de da også, som vi hørte det i kirken igår: medere, partere, elamiter og folk som hørte hjemme i Mesopotamien, Judæa og Kappadokien, Pontus og provinsen Asien, i Frygien og Pamfylie, Ægypten og Libyens egne, romere, jøde og proselytter, kretere og arabere. Er man forelsket i pigen, kan man tale med hende, ligegyldigt, hvor hun kommer fra.

Men kan man nu tro på alle hans søde ord? Er denne Gud ikke lidt påtrængende? En ærbar pige skal ikke falde for den første den bedste. Men det er svært at lade være. De fleste mennesker kan stå for meget

undtaget smiger og søde ord. Og med rette, for det er normalt tegn på at nogen vil én det godt. Man tror nu engang på den der er kærlig, tillidvækkende og troværdig. Og en sådan opvartning, et sådan stormløb, som vi er vidne til her i pinsen fra Vorherres side, er vanskeligt at stå i mod. At tro på en, der vil os det godt, er ikke vanskeligt. Man skal faktisk være meget standhaftig for ikke at gøre det.

Hermed er også sagt noget vigtigt om tro. Tro er ikke noget man kan mande sig op til, hvis man har en stærk vilja eller er særlig from. Man tror, fordi man ikke kan lade være. Sådan er det inde i kirken – og sådan er det udenfor: Når vi møder et troværdigt og tillidvækkende menneske, så tror vi på ham uden at bestemme det selv. Det er tværtimod den andens troværdighed, som gør udslaget. Er han troværdig, må vi tro på ham, er han det ikke, kan vi ikke tro på ham. På akkurat samme måde er det med den kristne tro. Og derfor kan vi nøjes med at tage hatten af, når vi går i kirke. Vi behøver ikke også at tage hovedet af. Men det kan måske lykkes at lade være med at indlade sig som da døgnfluehunen sagde til døgnfluehannen i en af verdenslitteraturens korteste tragedier: ikke lige i aften, kære, jeg har hovedpine.

Den som tror på ham, dømmes ikke; den som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har troet på Guds enbårne søns navn. Ja, den som ikke lader sig besnære og forføre af en så overvældende kærlighed fra Vorherres side, som vi møder her i pinsen og iøvrigt kirkeåret igennem, er allerede dømt. Dømt til at være den åndelig talt evige gammelmjofru, der lever i sit eget selvvalgte fængsel, hvor helvede er de andre. Dømt til at være sig selv nok. Det er en streng dom, hvis det er på livstid. Og dømt til at stå på side-linien, mens der bydes op til dans. Men Vorherre drømmer stadig om sin brud. Han nægter at tage et nej for et nej. Selvom Han ved, at Hans udkårne hader lyset og ikke kommer til lyset, for at hendes gerninger ikke skal afsløres, så bærer han hende alligevel på hænder og fødder.

Hvem har en sådan elsker? Det har vi. AMEN.

Hornorkestur Føroya – ein ferðaðfrásøgn

Symphony Hall: pallurin

Føroya Hornorkestur: »Faroe Brass«

latnar upp, verður ljóðið á pallinum 50 prosent hardari og sjálvt um ein situr aftast í salinum, ljóðar tað, sum um ein situr fremst!

Eftir at hava sæð høllina, vóru vit ikki minni nervøs, men vit vóru meira fyrireikað uppá, hvat lá fyri framman.

Åðrenn kappingina fingtu vit frí nakrar tímar at eta og ganga runt í býnum. Vit fingtu eisini høvi til at hoyra Europeiska hæddarskrekk, um ein ætlaði sær at sita á teimum ovastu hæddunum. Gótt pláss var eisini á pallinum, risastórt kirkjuorgul og høgt uppi, oman fyri orglið, í veggnum aftan fyri pallin vóru fyra stór rúm við risastórum lúkum. Tá ið lúkurnar verða

uppá bara nakrar fáar dagar!

Orkestrini til kappingina verða býtt upp í tveir bólkar: Cham-pionship og fyrsta bólki, vit skuldu kappast í fyrsta bólki og har kappaðust vit móti Finlandi, Frankaríki og Írlandi. Tað bleiv drigið nummar um raðfylgjuna, vit skuldu spæla í, og vit vóru triðja orkestrið á skránni.

Okkara konsertklæði vóru svørt og á bringuni klisraðu vit eitt merki við føroyska flagg-inum á (eitt sovorðið klis-trimerki, sum kioskir selja til turistar í Føroyum), burtufrá sá tað flott út.

Vit klis-trimerkjunum upp á pláss og instrument í hondunum fóru vit fyrst inn at skriva undir pappírini. Eg hevði sjálv nógv at

bera og kom eitt sindur aftan á hinum. Tá ið eg kom út úr skiftirúminum, vóru øll longu farin. Við føvninginum fullum av instrumentum og stativum upp til høkuna, fór eg rekandi gjøgnum trappur og gongdir, upp og niður, aftur og fram, tað er ikki eiti á at villast í Symphony Hall! Eg spurdi ein av duravørðunum, sum til endans fann fram til hini.

Vit hitaðu upp og nøkur av okkum fóru fyrst at seta slag-verk, stativ og stólar upp á pláss. Tá ið vit nærkaðust pallinum spældi Frankaríki og tað var eitt fyrrverkarí av hørdum nótum!

Eitt ringt og krevjandi, men ikki serliga pent stykki, har styrkin varieraði millum øgiliga hart og

ógvuliga hart!

Vit hugdu bilsin eftir hvørjum øðrum!

So var endiliga stundin komin og vit fóru fyrst inn at seta alt upp á pláss. Tað er stressandi at seta ting upp á pláss, tá ið so nógv fólk hyggja at, so stress-andi at í skundinum blivu nakrir nótar burtur og meðan øll biðaðu, máttu vit finna fram nýggjar. Okkara orkestruleiðari, Steven Foggin, gjørdi tá (óbevíst) eitt eykanummar við at fara av pallinum og nøkur sekund seinni koma inn aftur hinumegin, tað fekk fólkiní til at flenna og okkum at sleppa av eitt sindur.

Vit spældu tvey stykki. Kravt stykki var »Corpus Christie« av Robert Redhead og okkara val var »Oceans« av Goff Richards. Tað gekk væl!

Vit fóru aftur á hotellið og biðaðu eftir úrslitinum. Nøkur av okkum fóru aftur til Symphony Hall fyri at hoyra kvøldarkonsertina og fáa úrslitið og premiuna, sum var ein trombón til hvørt luttakandi orkestrur.

Vit hoyrdu fyrst eitt av heimsins bestu orkestrum, »JJB Sportsband«, spæla og eg haldi høkan hjá mær fór longur og longur niður meðan tey spældu! Tað var ein sonn gleði at hoyra musikarar á sovorðnum støði!

Tá ið tað var tíð at fáa premiúr settu vit okkum næstan fremst og tó, hóast tað ikki var loyvt, bleiv eitt myndatöl smuglað inn til hesa stóru løtu. Ungdómsorkestrið spældi millum talurnar og vit fingtu fyrst at vita, at Finland var komið á annað plássð. Finnarnir jublaðu! Frankaríkið vann og fransmenninir hoppaðu og skrálaðu! Írland kom á fjórða plássíð og tá jublaðu vit, tí tað var tað sama sum at Føroyar vóru komnar á triðja plássíð. Tað er tað besta úrslitið nakað føroyskt hornorkestur hevur havt!

Vit vóru enn meira fegin, tá ið vit vóru komn aftur á hotellið og í viðmerkingtonum frá dóm-arunum kundu lesa, at vit vóru á deildum øðrum plássí á kravda stykkinum! Tað er flott, tá ein hugsar um, at í mun til hini orkestrini, so er ein stósur partur av okkara orkestri ungdomar!

Vit fingtu eisini okkara tromb-on, sum bleiv móttikin av okk-ara trombonspælara, Finni Jóan Jacobsen úr Sørvgá.

Hetta var ein túrur, sum vit leingi fara at minnast og vit vóru avgjört ikki farin til Onglands fyri einki!

Eg vil takka okkara orkestur-leiðara, Steven Foggin, mínum orkestrufelagum og okkara stuðlum, sum gjørdur ferðina møguliga!!!